

Nr 520

Av herr **Carlstein** och fru **Hörnlund**, om förläggande av en lärarhögskola till Borås.

Enligt statsverkspropositionen Bil. 10: Utbildningsdepartementet har skolöverstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t föranstaltar om de åtgärder som behövs för att planläggningen av en sjunde större lärarhögskola, förlagd till Örebro, snarast skall kunna påbörjas. I skrivelse till Kungl. Maj:t har företrädare för Värmlands län och Karlstad stad i anledning därav hemställt att vid eventuellt fortsatt utbyggnad av lärarhögskolororganisationen hänsyn skall tas till Karlstads förutsättningar som lokaliseringssort för en större lärarhögskola.

Departementschefen anför att han inte är beredd att utan närmare utredning ta ställning till frågan om inrättande av ytterligare en större lärarhögskola. Denna fråga får prövas i samband med det arbete som 1968 års utbildningsutredning bedriver.

Klart är att frågan om inrättande av ytterligare en lärarhögskola kommer att aktualiseras under de närmaste åren. Lokaliseringsfrågan är enligt vårt förmenande synnerligen viktig. Den redogörelse som återfinnes i statsverkspropositionen Bil. 13: Inrikesdepartementet över den nu pågående regionala planeringen belyser bl. a. hur utomordentligt viktiga beslut om förläggning av högre undervisningsanstalter är ur lokaliseringssynpunkt. Departementschefen anför bl. a. (s. 139):

Det råder knappast något tvivel om att valet av lokaliseringssort för en stor del av de nutida företagen inom industri, handel och service i ökad utsträckning styrs av den tillväxtmiljö som skilda orter erbjuder på grund av näringslivets och arbetsmarknadens grad av differentiering, tillgången på institutioner för utbildning, forskning och utveckling samt försörjningen med kommunikationer, bostäder och med social, kulturell och kommersiell service. Mycket tyder på att faktorer av denna art blir mer och mer dominerande vid näringslivets val av lokaliseringssorter medan avstånden till t. ex. råvarukällor synes få relativt minskad betydelse. På grund av dessa förhållanden är det utomordentligt angeläget att samhälleliga beslut, som bestämmer lokaliseringen av viktiga offentliga institutioner, t. ex. för utbildning, forskning och service, eller som avgör möjligheterna att i skilda orter och regioner bygga bostäder, skolor, vägar, sjukhus och olika serviceanordningar, blir inbördes samordnade så att deras effekt på den regionala utvecklingen står i samklang med samhällets regionalpolitiska strävanden.

Så långt inrikesministern. Dessa förhållanden har långt tidigare uppmärksamats av bl. a. lokaliseringsutredningen rörande statlig verksam-

het. I underdånig skrivelse den 29 juni 1960 har denna utredning föreslagit tillkallande av sakkunniga för utredning av ökad regionvis spridning av de högre läroanstalterna.

I skrivelsen redogörs inledningsvis för riksdagsbehandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 119 till 1960 års riksdag angående riktlinjerna för utbyggandet av det högre utbildningsväsendet. I fortsättningen skriver lokaliseringsutredningen följande:

De högre läroanstalterna ger icke endast direkt sysselsättning åt många personer — lärare av olika slag och servicepersonal på skilda områden — utan är också ägnade att indirekt verka som en mycket avgörande lokaliseringsfaktor. genom att näringslivet enligt utredningens erfarenhet numera visar en ökad benägenhet att söka sig till orter, där högre undervisningsresurser finnes. Om universiteten och högskolorna koncentreras till ett fåtal storstadsregioner, måste detta sålunda enligt lokaliseringsutredningens mening allvarligt försvåra strävandena att utveckla näringsliv och sysselsättning inom olika regioner av vårt land.

Den ensidighet som präglar näringslivet i södra delen av Älvsborgs län är välbekant och behöver ej här beskrivas. Insatser har gjorts — med benägen hjälp från statsmakternas sida — för att bryta ensidigheten. Resultaten är hittills blygsamma. Här finns nu ett tillfälle att göra bygden attraktivare ur lokaliseringsynpunkt genom att förlägga den sjunde lärarhögskolan till Borås. Staden har ett väl utbyggt skolväsen och torde ha goda möjligheter att motsvara de krav som kan ställas på en lokaliseringsort för en kommande lärarhögskola.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att vid de fortsatta övervägandena om förläggning av en sjunde lärarhögskola de lokaliseringspolitiska synpunkterna observeras och att möjligheterna att förlägga lärarhögskolan till Borås allvarligt prövas.

Stockholm den 28 januari 1969

Rune Carlstein (s)

Gördis Hörnlund (s)
